

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: P. Č., ve věci podání žalobce ze dne 30. 1. 2014, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 21. 4. 2015, č. j. 10 Na 8/2014 – 65,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalobci **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce (dále též „stěžovatel“) požádal v řízení vedeném na základě jeho podání ze dne 30. 1. 2014 o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce. Krajský soud v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“) rozhodl asistentkou soudce JUDr. T. P. tak, že žádost o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce usnesením ze dne 20. 2. 2014, č. j. 10 Na 8/2014 – 5, zamítl.

[2] Proti tomuto usnesení podal stěžovatel námitky dle § 9 odst. 2 zákona č. 121/2008 Sb., o vyšších soudních úřednících a vyšších úřednících státního zastupitelství a o změně souvisejících zákonů (dále jen „zákon o vyšších soudních úřednících“). Krajský soud námitky odmítl pro neodstranění vad usnesením ze dne 8. 4. 2014, č. j. 10 Na 8/2014 – 22. Toto usnesení bylo zrušeno rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2014, č. j. 5 As 83/2014 – 8.

[3] Krajský soud o námitkách rozhodl znovu tak, že usnesením ze dne 30. 10. 2014, č. j. 10 Na 8/2014 – 40, vyslovil nicotnost usnesení ze dne 20. 2. 2014, č. j. 10 Na 8/2014 –

5. Následně usnesením ze dne 1. 12. 2014, č. j. 10 Na 8/2014 – 46, zamítl žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce. Obě usnesení krajského soudu byla zrušena rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2015, č. j. 5 As 189/2014 – 16. Nejvyšší správní soud konstatoval, že krajský soud nemohl vyslovit nicotnost usnesení krajského soudu dle § 76 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), ale měl postupovat dle § 9 odst. 2 zákona o vyšších soudních úřednících a rozhodnutí vydané asistentkou soudce potvrdit nebo změnit. Z tohoto důvodu nemohl krajský soud ani opětovně rozhodnout o žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce, o níž již bylo rozhodnuto usnesením asistentky soudce, aniž by v souladu s § 9 odst. 2 zákona o vyšších soudních úřednících rozhodl o námitkách proti tomuto usnesení. Nejvyšší správní soud dále konstatoval: *„V této souvislosti ovšem zdejší soud nad rámec důvodů tohoto rozhodnutí podotýká, že podle § 36 odst. 3 s. ř. s. a § 35 odst. 8 s. ř. s. o žádosti o osvobození od soudních poplatků a o návrhu na ustanovení zástupce z řad advokátů rozhoduje předseda senátu (a nikoli senát), což však nelze vykládat tak, že jde o věci, v nichž je úkon zvláštním zákonem výslovně svěřen soudci ve smyslu § 11 písm. l) zákona o vyšších soudních úřednících.“*

[4] Krajský soud, jsa vázán výše uvedeným právním názorem Nejvyššího správního soudu, rozhodl předsedkyní senátu JUDr. Marií Trnkovou o námitkách stěžovatele usnesením ze dne 21. 4. 2015, č. j. 10 Na 8/2014 – 65 tak, že rozhodnutí vydané asistentkou soudce dne 20. 2. 2014, č. j. 10 Na 8/2014 – 5, potvrdil.

[5] Krajský soud nezpochybnil nemajetnost stěžovatele, nicméně dospěl k závěru, že jeho postup nese rysy svévolného uplatňování práva. Osvobození od soudních poplatků je procesním institutem sloužícím k ochraně účastníka, který se nachází v tíživé finanční situaci, před nepřiměřeně tvrdým dopadem zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích; aplikace tohoto institutu je však vyloučena tehdy, pokud žadatel svá práva uplatňuje svévolně nebo šikanózním způsobem. Okolnosti, za nichž se stěžovatel ochrany svých práv domáhá, a způsob, jakým vede své spory, takové rysy vykazují. Krajský soud poukázal na to, že v jeho evidenci je vedeno několik set spisů, kde je stěžovatel v pozici žalobce. Pouhá skutečnost, že stěžovatel vede takové množství sporů, přirozeně sama o sobě neznamená, že by jeho žádostem nemělo být vyhověno. Rozhodující je ovšem zjevná seriozita a stereotypnost stěžovatelem vedených sporů, které se zpravidla týkají žádostí o informace o chodu a fungování institucí. Stejně jako v předchozích sporech stěžovatele lze i zde z jeho podání seznat, že atakuje domnělé formální nedostatky, které jsou pro řešení podstaty sporu podružné.

[6] Stěžovatel podal proti uvedenému usnesení kasační stížnost. Z jejího obsahu vyplývá, že považuje závěry krajského soudu za nesprávné a domáhá se zrušení napadeného usnesení.

[7] Nejvyšší správní soud předepisuje, že netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost. Povinnost zaplatit poplatek má stěžovatel jen tehdy, směřuje-li kasační stížnost proti rozhodnutí krajského soudu o návrhu podaném ve věci samé či o jiném návrhu, jenž je spojen s poplatkovou povinností (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19). Nejvyšší správní soud dle téhož usnesení netrval ani na povinném zastoupení advokátem (srov. § 105 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s. ř. s.“).

pokračování

[8] Z ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s. vyplývá, že účastník může být zčásti a zcela výjimečně plně osvobozen od soudních poplatků při současném splnění těchto tří předpokladů: a) podání žádosti o osvobození od soudních poplatků, b) podaný návrh (na zahájení řízení) není zjevně neúspěšný, c) doložení nedostatku prostředků. Mimo toto ustanovení se dílčím způsobem aplikuje za použití § 64 s. ř. s. též ustanovení § 138 o. s. ř., podle něhož lze přiznat účastníku řízení osvobození od soudních poplatků, odůvodňují-li to poměry účastníka, a to zcela nebo zčásti. Citované ustanovení pamatuje na situace, kdy uplatňování nebo bránění práva před soudem nese znaky svévole (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 3. 2010, č. j. 8 As 22/2010 - 91, či rozsudek ze dne 26. 10. 2011, č. j. 7 As 101/2011 - 66, publikovaný pod č. 2601/2011 Sb. NSS).

[9] Nejvyšší správní soud připomíná, že procesní aktivitu stěžovatele opakovaně vyhodnotil jako zneužití práva - např. v rozsudku ze dne 19. 7. 2012, č. j. 3 As 59/2012 - 7, či v usnesení ze dne 30. 8. 2013, č. j. 8 As 73/2013 - 12, ze dne 12. 9. 2012, č. j. 1 As 121/2012 - 22, v poslední době též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 4. 2015, č. j. 9 As 3/2015 - 13 a č. j. 9 As 6/2015 - 14, ze dne 21. 5. 2015, č. j. 9 As 112/2015 - 8, nebo ze dne 18. 6. 2015, č. j. 9 As 129/2015 - 12. Rovněž v dané věci podání stěžovatele ze dne 30. 1. 2014 nese znaky zneužití práva, neboť jím opakovaně vytýká nedostatky v doručování písemností na jím udanou adresu Poste restante České Budějovice (*konkrétně navrhuje předběžným opatřením uložit jednak České poště v Českých Budějovicích, aby nevracela jakékoli soudní písemnosti jemu doručované soudy před uplynutím 10 dnů z důvodu užití podle něho vadného typu obálky, dále aby soud přikázal MS ČR a předsedovi Obvodního soudu pro Prahu 1, aby do doby rozhodnutí soudu o žalobě okamžitě zastavili tisk, distribuci a používání obálky se zeleným pruhem typu III., anebo provedli organizační opatření, aby na určených obálkách pro doručování písemností fyzickým osobám nebyl viditelný pokyn poště „neukládat“.* Navrhovaným petitem rozsudku se domáhá, aby soud zakázal Obvodnímu soudu pro Prahu 1, aby pokračoval v porušování žalobcova práva na řádné doručení písemností soudu a na racionální styk se soudem a aby obnovil stav před zásahem ke dni, kdy dal pokyn používat vadné obálky..., a dále aby soud určil, že pokyn MS ČR č. j. 58/2009-OD-Org. i následný měnící pokyn MS č. j. 145/11-OD-ST, určený všem soudům mimo nejvyšších, je v naprostém nesouladu s právním řádem ČR, a jeho aplikací bylo soustavně porušováno právo žalobce na řádné doručení). Stereotypnost výhrad vůči postupu soudů vyplývá z jeho reakce na výzvy soudu mu řádně doručené i z podané kasační stížnosti proti usnesení o neosvobození od soudních poplatků, kdy toto usnesení napadá z důvodu podle něho „nesprávného zapsání jeho podání do rejstříku Na“, arogance a ignorování rozhodnutí tohoto soudu, absence označení odpůrce a rozhodnutí o nákladech, ačkoli obsah konkrétního spisu v této věci jim neskýtá oporu.

[10] Nejvyšší správní soud se s krajským soudem ztotožnil v tom, že stěžovatel i v projednávané věci uplatňuje svá práva obdobným způsobem, jakým běžně vede spory na různých stupních správního soudnictví. Nejvyšší správní soud je názoru, že stěžovateli za uvedených okolností dobrodiní státu v podobě osvobození od soudních poplatků nepřísluší, a proto v postupu krajského soudu neshledal žádné pochybení. Procesní postup krajského soudu při rozhodování o námitkách dle § 9 odst. 2 zákona o vyšších soudních úřednících potom vycházel ze závazného právního názoru Nejvyššího správního soudu, formulovaného v rozsudku ze dne 16. 3. 2015, č. j. 5 As 189/2014 - 16.

[11] Ze všech výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost proti napadenému usnesení krajského soudu není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[12] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti vychází z § 60 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. srpna 2015

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu